

# Giáo dục di sản văn hoá Lai Châu trong ngành học hướng dẫn du lịch tại Trường Cao đẳng Lai Châu

Nguyễn Thị Huệ

Khoa Kinh tế tổng hợp – Trường Cao đẳng Lai Châu

Received: 10/10/2024; Accepted: 15/10/2024; Published: 21/10/2024

**Abstract:** In the context of integration and globalization, cultural heritage is an important factor in preserving the cultural diversity of communities. The article focuses on Lai Chau cultural heritage, exploring its potential from the perspective of heritage education. The study is based on relevant documents to analyze the role of heritage education in preserving, developing and promoting cultural values. The article also proposes educational solutions at Lai Chau College to raise awareness and honor the cultural heritage of the Northwest ethnic community, helping the heritage adapt and develop in the era of cultural industry. chemistry.

**Keywords:** Cultural heritage; heritage education; Lai Chau....

## 1. Đặt vấn đề

Lai Châu là vùng đất giàu bản sắc văn hóa với các giá trị lịch sử, truyền thống dân tộc đặc trưng, nơi tập trung nhiều dân tộc thiểu số như Thái, H'Mông, Dao, Hà Nhì, mỗi dân tộc mang đến những nét văn hóa, phong tục tập quán đa dạng và độc đáo khác nhau. Các di sản văn hóa như lễ hội, nghệ thuật dân gian, kiến trúc truyền thống và những câu chuyện huyền thoại đã tạo nên sự đa dạng và phong phú về bản sắc văn hóa của Lai Châu. Di sản văn hóa không chỉ có vai trò lưu giữ và truyền lại những giá trị quý báu của cha ông, mà còn là yếu tố quan trọng trong việc phát huy và quảng bá các giá trị địa phương, góp phần xây dựng du lịch bền vững và thu hút khách du lịch đến khám phá, tìm hiểu về những nét đẹp văn hóa đặc sắc nơi đây.

## 2. Nội dung

### 2.1. Tầm quan trọng của giáo dục di sản văn hóa trong ngành Du lịch

Lai Châu có 5 di sản văn hóa phi vật thể quốc gia: múa xòe, kéo co của người Thái, lễ Tủ Cãi của người Dao, lễ hội Gầu Tào của người Mông, và nghề dệt thổ cẩm của dân tộc Lự. Giáo dục di sản văn hóa giúp sinh viên ngành Du lịch không chỉ nắm kiến thức mà còn hiểu sâu về bản sắc địa phương, nhận diện giá trị văn hóa, lịch sử độc đáo. Điều này nuôi dưỡng niềm tự hào, trách nhiệm bảo tồn, nâng cao nhận thức về giá trị truyền thống, và phát triển kỹ năng du lịch bền vững. Nhờ đó, sinh viên biết cách sáng tạo trong việc quảng bá và bảo vệ di sản, góp phần phát triển kinh tế du lịch địa phương.

### 2.2. Thực trạng giáo dục di sản văn hóa tại trường Cao đẳng Lai Châu

Trường Cao đẳng Lai Châu chú trọng giáo dục di sản văn hóa trong ngành Du lịch, tích hợp các môn học như Địa lý và tuyến, điểm du lịch Việt Nam (60 tiết) và Văn hóa bản địa (75 tiết) để sinh viên nắm bắt đặc trưng văn hóa địa phương, hiểu rõ hệ thống du lịch, di sản văn hóa của các dân tộc. Chương trình giúp sinh viên nhận thức giá trị văn hóa, tự hào về truyền thống và sứ mệnh bảo tồn. Nhà trường đã tổ chức tham quan bảo tàng, các di tích và bản văn hóa cộng đồng để sinh viên trải nghiệm thực tế. Tuy nhiên, giáo dục di sản văn hóa gặp thách thức do thiếu tài liệu phù hợp, phương pháp giảng dạy còn nặng lý thuyết, kinh phí hạn chế, và thiếu kết nối với các tổ chức văn hóa. Điều này đòi hỏi cải tiến giảng dạy và đầu tư nguồn lực để nâng cao chất lượng ngành học.

### 2.3. Các biện pháp tăng cường giáo dục di sản văn hóa trong ngành Du lịch tại trường Cao đẳng Lai Châu

#### 2.3.1. Đưa di sản văn hóa vào các hoạt động giảng dạy, thực tế và ngoại khóa.

Để tăng cường giáo dục di sản văn hóa trong ngành Du lịch tại trường Cao đẳng Lai Châu, cần tích hợp nội dung di sản vào các môn học và sử dụng phương pháp giảng dạy sáng tạo với tài liệu minh họa thực tế. Nhà trường nên tổ chức các buổi ngoại khóa, tham quan di tích, bảo tàng, và lễ hội để sinh viên trải nghiệm thực tế. Ngoài ra, có thể đưa các dự án bảo tồn di sản vào chương trình học, khuyến khích sinh viên nghiên cứu và tham gia phục dựng di sản. Việc hợp tác với các cơ quan văn hóa, cộng đồng địa phương và ứng dụng công nghệ như VR, AR giúp nâng cao hiệu quả giảng dạy, tạo hứng thú cho sinh viên và góp phần đào tạo nhân lực chất lượng cho ngành Du lịch bền vững.

### 2.3.2. Phối hợp với cộng đồng và các cơ quan bảo tồn để tổ chức các chương trình học tập thực tế.

Phối hợp với cộng đồng và các cơ quan bảo tồn để tổ chức các chương trình học tập thực tế là một trong những biện pháp quan trọng nhằm tăng cường giáo dục di sản văn hóa trong ngành Du lịch tại trường Cao đẳng Lai Châu. Việc này không chỉ giúp sinh viên tiếp cận trực tiếp với các giá trị di sản mà còn tạo điều kiện cho họ tham gia vào các hoạt động bảo tồn và phát huy văn hóa địa phương. Nhà trường có thể xây dựng mối quan hệ hợp tác chặt chẽ với các cơ quan quản lý di tích, bảo tàng, trung tâm văn hóa, và các tổ chức phi chính phủ về bảo tồn di sản để tạo ra những chương trình học tập thực tế hấp dẫn và phong phú.

Các hoạt động này có thể bao gồm việc tổ chức các chuyến tham quan, thực địa tại các địa điểm di sản như đền, chùa, làng cổ, hoặc các khu vực có lễ hội văn hóa đặc trưng. Trong những chuyến đi này, học sinh có thể tìm hiểu về lịch sử, truyền thống và ý nghĩa văn hóa của các di sản dưới sự hướng dẫn của các chuyên gia hoặc nghệ nhân địa phương. Thêm vào đó, nhà trường có thể phối hợp với cộng đồng để học sinh tham gia các dự án bảo tồn thực tế, chẳng hạn như phục dựng di tích, tư liệu hóa các giá trị văn hóa phi vật thể, hoặc tổ chức các hoạt động quảng bá di sản thông qua sự kiện, triển lãm. Những trải nghiệm này không chỉ giúp sinh viên có thêm kiến thức chuyên môn và kỹ năng thực tế, mà còn giúp họ nhận thức sâu sắc hơn về trách nhiệm bảo tồn và phát huy di sản văn hóa.

Việc phối hợp với cộng đồng và các cơ quan bảo tồn còn tạo ra môi trường học tập đa dạng, giúp sinh viên hiểu rõ hơn về mối liên hệ giữa giáo dục di sản văn hóa và phát triển du lịch bền vững, từ đó có thể áp dụng kiến thức vào thực tiễn, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực cho ngành Du lịch của địa phương.

### 2.3.3. Áp dụng các phương pháp giảng dạy sáng tạo, sử dụng công nghệ và tài liệu số hóa.

Áp dụng các phương pháp giảng dạy sáng tạo, sử dụng công nghệ và tài liệu số hóa là một biện pháp quan trọng để nâng cao hiệu quả giáo dục di sản văn hóa trong ngành Du lịch tại trường Cao đẳng Lai Châu. Thay vì chỉ giảng dạy lý thuyết truyền thống, nhà trường có thể áp dụng các phương pháp giảng dạy tương tác, khuyến khích sinh viên tham gia vào các hoạt động trải nghiệm và thảo luận về các giá trị văn hóa. Ví dụ, phương pháp dạy học theo dự án có thể được sử dụng để sinh viên tự nghiên cứu, tìm hiểu về các di sản văn hóa cụ thể và trình bày kết quả bằng hình thức sáng tạo như làm video, tái hiện các lễ hội, phục dựng mô hình nhà truyền thống của các dân tộc,

thiết kế ấn phẩm quảng bá, hoặc xây dựng kế hoạch du lịch văn hóa...

Việc sử dụng công nghệ hiện đại cũng là một yếu tố quan trọng giúp sinh viên tiếp cận kiến thức dễ dàng và sinh động hơn. Công nghệ thực tế ảo (VR) hoặc thực tế tăng cường (AR) có thể được áp dụng để tái hiện lại các di sản văn hóa, giúp học sinh “tham quan” các di tích mà không cần phải di chuyển thực tế. Công nghệ này không chỉ làm cho bài giảng trở nên sống động hơn, mà còn giúp sinh viên có cái nhìn trực quan về cấu trúc, kiến trúc và lịch sử của các di sản. Bên cạnh đó, các tài liệu số hóa như sách điện tử, video tài liệu, hình ảnh 3D, và kho tư liệu trực tuyến cũng nên được sử dụng để hỗ trợ giảng dạy và học tập, giúp học sinh dễ dàng tiếp cận thông tin và tài liệu cần thiết.

Ngoài ra, nhà trường có thể tận dụng các nền tảng học tập trực tuyến để tổ chức các buổi học tương tác, webinar với các chuyên gia, hoặc chia sẻ tài liệu học tập. Điều này không chỉ tạo điều kiện cho sinh viên tiếp cận nguồn kiến thức phong phú mà còn khuyến khích học tập chủ động, tự nghiên cứu. Sự kết hợp giữa phương pháp giảng dạy sáng tạo, công nghệ và tài liệu số hóa sẽ mang lại hiệu quả cao trong giáo dục di sản văn hóa, giúp sinh viên không chỉ nắm vững kiến thức mà còn phát triển các kỹ năng cần thiết để đáp ứng yêu cầu của ngành Du lịch hiện đại.

### 2.3.4. Đổi mới hình thức kiểm tra và đánh giá học phần/modul đào tạo ngành học Du lịch

Đổi mới hình thức kiểm tra và đánh giá học phần/modul đào tạo ngành học Du lịch, việc chuyển từ kiểm tra kiến thức đơn thuần sang đánh giá dựa trên năng lực thực tế của sinh viên là một yếu tố quan trọng. Thay vì chỉ sử dụng các bài kiểm tra viết truyền thống, phương pháp đánh giá đa dạng, như thuyết trình, phân tích tình huống và viết báo cáo dự án, sẽ giúp sinh viên rèn luyện tư duy phản biện, kỹ năng giao tiếp và khả năng phân tích thực tiễn. Ngoài ra, việc ứng dụng công nghệ trong đánh giá qua video, hình ảnh, hoặc bản đồ kỹ thuật số giúp sinh viên có thể trình bày về các di sản văn hóa Lai Châu một cách sáng tạo và chuyên nghiệp, đồng thời phát triển kỹ năng sử dụng công nghệ. Đánh giá qua hoạt động nhóm cũng là một cách hữu hiệu để sinh viên có thể học hỏi, trao đổi kinh nghiệm và phát triển kỹ năng làm việc nhóm. Bên cạnh đó, việc phản hồi liên tục và kiểm tra định kỳ từ giảng viên sẽ giúp sinh viên kịp thời điều chỉnh, cải thiện và phát triển tư duy phản biện, tạo điều kiện để họ nắm vững kiến thức và kỹ năng cần thiết cho ngành du lịch.

### 2.3.5. Tiếp tục đầu tư có chiều sâu về cơ sở vật chất đào tạo ngành học Du lịch

Để tiếp tục đầu tư có chiều sâu về cơ sở vật chất đào tạo ngành học Du lịch, Trường Cao đẳng Lai Châu cần triển khai một số biện pháp quan trọng. Trước tiên, việc xây dựng các phòng học mô phỏng và phòng thực hành chuyên dụng là cần thiết, nhằm tạo môi trường học tập thực tế cho sinh viên với các tình huống giả lập như phòng hướng dẫn du lịch ảo, phòng tiếp tân khách sạn, và phòng trưng bày di sản văn hóa Lai Châu. Tiếp đó, đầu tư vào công nghệ hiện đại như thực tế ảo (VR), thực tế tăng cường (AR) sẽ giúp sinh viên khám phá di sản văn hóa địa phương một cách sinh động, đồng thời phát triển khả năng sáng tạo và thích ứng công nghệ trong ngành. Ngoài ra, không gian thực hành ngoài trời và các chuyến thực địa đến các điểm di sản và thắng cảnh của Lai Châu sẽ là điều kiện lý tưởng để sinh viên tiếp cận với môi trường làm việc thực tế. Để nâng cao chất lượng tài liệu học tập, thư viện cần được số hóa và bổ sung thêm các tài liệu chuyên sâu về văn hóa và lịch sử địa phương, giúp sinh viên dễ dàng tiếp cận thông tin và nghiên cứu hiệu quả. Cùng với đó, việc phát triển các không gian cho hoạt động nhóm và hội thảo nhằm rèn luyện kỹ năng mềm như giao tiếp, thuyết trình, làm việc nhóm là rất quan trọng, giúp sinh viên phát triển toàn diện năng lực cần thiết trong ngành du lịch. Hơn nữa, hợp tác với các doanh nghiệp và điểm du lịch địa phương sẽ tạo điều kiện để sinh viên thực tập và làm quen với ngành nghề thực tế, đồng thời củng cố mối quan hệ giữa nhà trường và các đối tác du lịch trong tỉnh. Những biện pháp này không chỉ đảm bảo cơ sở vật chất đáp ứng nhu cầu học tập mà còn trang bị cho sinh viên hành trang kiến thức và kỹ năng cần thiết để góp phần bảo tồn và phát huy di sản văn hóa Lai Châu trong tương lai.

#### **2.4. Định hướng phát triển giáo dục di sản văn hóa tại trường Cao đẳng Lai Châu**

Định hướng phát triển giáo dục di sản văn hóa tại trường Cao đẳng Lai Châu nhằm mục tiêu nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng yêu cầu phát triển của ngành Du lịch và góp phần bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa địa phương. Trước hết, cần đề xuất cải tiến chương trình học, đưa vào các nội dung chuyên sâu về di sản văn hóa Lai Châu để giúp sinh viên có cái nhìn toàn diện và sâu sắc hơn. Chương trình nên tăng cường các môn học liên quan đến lịch sử văn hóa, phong tục tập quán, và các giá trị di sản của các dân tộc tại Lai Châu, kết hợp với các phương pháp giảng dạy thực hành để sinh viên có cơ hội tham gia trải nghiệm và nghiên cứu thực tế.

Bên cạnh đó, việc tăng cường hợp tác với các tổ

chức bảo tồn văn hóa là một định hướng quan trọng. Nhà trường cần phối hợp chặt chẽ với các cơ quan văn hóa, bảo tàng, trung tâm nghiên cứu để tổ chức các hoạt động học tập thực tế, dự án bảo tồn di sản và chương trình giao lưu văn hóa. Sinh viên có thể tham gia vào các dự án phục hồi di tích, tư liệu hóa các giá trị văn hóa phi vật thể, hoặc hỗ trợ tổ chức các sự kiện văn hóa địa phương. Việc này không chỉ giúp học sinh tích lũy kinh nghiệm thực tế mà còn tạo cơ hội cho họ đóng góp vào việc bảo tồn và phát huy các giá trị di sản văn hóa.

Cuối cùng, cần kết hợp du lịch văn hóa với các hoạt động kinh tế để tạo ra giá trị kinh tế từ di sản văn hóa và nâng cao thu nhập cho cộng đồng. Các dự án du lịch bền vững có thể được xây dựng dựa trên việc khai thác các lễ hội truyền thống, làng nghề, và phong cảnh tự nhiên của Lai Châu, kết hợp với các sản phẩm đặc trưng của địa phương như đồ thủ công mỹ nghệ, ẩm thực dân tộc. Nhà trường có thể hỗ trợ sinh viên phát triển các ý tưởng khởi nghiệp trong lĩnh vực du lịch văn hóa, tổ chức các khóa học kỹ năng kinh doanh du lịch, và tạo điều kiện để sinh viên thực hiện các dự án thực tế nhằm mang lại lợi ích cho cả cộng đồng và sinh viên. Những định hướng này sẽ góp phần xây dựng một nền giáo dục di sản văn hóa chất lượng, gắn kết chặt chẽ với thực tiễn và thúc đẩy sự phát triển bền vững của địa phương.

#### **3. Kết luận**

Giáo dục di sản văn hóa đóng vai trò quan trọng trong ngành Du lịch, giúp sinh viên hiểu rõ giá trị văn hóa địa phương và trang bị nền tảng kiến thức vững chắc. Việc tích hợp di sản vào chương trình giảng dạy thúc đẩy ý thức bảo tồn và xây dựng ngành Du lịch bền vững, gắn kết với cộng đồng và phát triển kinh tế địa phương. Để đạt được mục tiêu này, cần tiếp tục cải tiến chương trình đào tạo, kết hợp giáo dục sáng tạo và thực hành, đồng thời tăng cường hợp tác với các tổ chức văn hóa để sinh viên có cơ hội tham gia bảo tồn thực tế.

#### **Tài liệu tham khảo**

- [1]. “Bảo tồn và phát huy di sản văn hóa Việt Nam”- Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch
- [2]. “Giáo dục di sản trong đào tạo ngành Du lịch” - Nguyễn Thị Thu Hương (2019)
- [3]. “Văn hóa các dân tộc thiểu số ở Tây Bắc Việt Nam” - Viện Dân tộc học (2018)
- [4]. “Phát triển du lịch bền vững gắn với bảo tồn di sản văn hóa” - Tạp chí Du lịch Việt Nam (2020)
- [5]. “Ứng dụng công nghệ trong bảo tồn và phát huy di sản văn hóa” - Phạm Quang Minh (2021)